

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 103:9

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Ds K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Drs J. van Andel, 's-Gravenhage; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr Joh. C. Breen, Amsterdam; Dr K. Fernhout, Vriesland; Prof. Dr F. W. Groesbeide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, Tiel; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr G. R. Kuiper, Haarlem; Dr H. W. Laman, Assen; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Loos, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; Dr J. C. de Moor, Utrecht; Dr J. C. Rulmann, Utrecht; Dr J. Thijss, Meppel; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Dr D. H. Th. Vollenhoven, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Hoofddorp; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:

Prof. Dr V. HEPP, Van Broestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-Uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.

Voor 't Buitenland en Ned.-Indië f9.— per jaar.
Advertentieën: 25 cent per regel.

INHOUD: Uit de Schrift: Vernieuwde levensbouw, (Jes. 54:11). — Kerkelijk Leven: Humor in casa. Het allerjongste vonnis II. — Uit het Pol- en Soc. Leven: De Trouwrede. Verkeerde verhouding. — Geestelijke adviezen. — Perschoouw. — Boekbespreking. — Kerknieuws.

UIT DE SCHRIFT.

Vernieuwde levensbouw.

Gij verdrukt, door onweder voortgedrevene, ongetrooste, zie, Ik zal uwe steenen gansch sierlijk leggen, en Ik zal u op saffieren grondvesten. Jesaja 54:11.

De wervelwind van Gods gerichten is over Jeruzalem komen aanstormen, toen Babel's koning zijn legerbenden beval dat Jeruzalem te nemen, te plunderen, te verwoesten en zijn inwoners weg te voeren als ballingen naar een vreemd land. Jeruzalem werd gebroken, afgebroken. Maar voor dat gebroken Jeruzalem is er nu goddelijke troost. De Heere zegt Zijn volk levensvernieuwing toe. Hij zal dat omgestormde Jeruzalem opnieuw bouwen. En in dien vernieuwden bouw zal Jeruzalem nieuwe heerlijkheid ontvangen, waarbij die van de oude stad niet te vergelijken valt: „Ik zal uwe steenen gansch sierlijk leggen en u op saffieren grondvesten“.

Het Woord des Heeren heeft hier, in voor den oosterling zoo aanschouwelijk vorm, diepen, geestelijken zin. Wat door onze zonden is bezoedeld en doortrokken breekt de Heere af om het door vernieuwden levensbouw te doen verrijzen in ongekende heerlijkheid. Centraal is dat geschied in Hem, in Wien Israël Israël is en om Wiens wille Jeruzalem wordt genoemd de stad des grooten Konings: Jezus Christus! Denk u Israël zonder Christus... ge kunt het niet, maar tracht het... en Israël is weg. Die Christus heeft de zonden van Zijn volk op Zich genomen en de straf van Gods toorn gedragen. Het behaagde den Heere Hem te verbrijzelen. Om onze ongerechtigheden is Hij gebroken, toen Hij hing aan het kruis in de donkerheid. Maar dat gebroken leven is opnieuw gebouwd, toen Hij uit het graf opstond in nieuwe levensheerlijkheid en... hoe groot en schitterend is Zijn eer, door 't heil aan Hem bewezen!

Afbreken om dan opnieuw te bouwen in ongekende heerlijkheid... ziedaar Gods daad met allen, die Hij in gemeenschap met den Heere Jezus Christus stelt.

Zoo handelt Hij met Petrus, die als een gebrokene wegwankelt uit den binnenhof van den hoogepriester bij het hanengekraai... bitterlijk weenende. Uw God vernieuwt dien gebrokene tot een held, die op den Pinksterdag en daarna, voor niemand en niets bevreesd, den levenden Christus belijdt.

Zoo handelt de Heere met Paulus, wanneer deze op den weg naar Damascus ter aarde stort en als een hulpbehoevende blinde bij de hand moet worden genomen. Die gebrokene wordt vernieuwd tot een apostel, die het Woord des Heeren zal indragen in heel de wereld zijner dagen tot in Rome toe.

Afbreken om dan opnieuw te bouwen, heerlijker dan tevoren... de Heere handelt zoo met heel Zijn kerk, met al Zijn volk, met ieder, die door genade tot dat volk mag behooren.

De waarachtige bekeering is afsterving van den ouden mensch en opstanding van den nieuwen mensch: afbraak van het oude leven, dat in nieuwe heerlijkheid wordt opgebouwd door des Heeren Geest.

Die afbraak is pijnlijk! We ontwaren er niet Gods liefde in, maar doorvoelen Zijn toorn, wanneer alles ons ontvalt, waarop we ons leven hadden gebouwd. Niets wordt gespaard. Alles moet in 'ons stuk. Ons mooi gebouwde leventje moet in puin. Er mag geen hoop meer voor ons zijn en geen uitzicht en geen toekomst. Het tarwegraan moet in de aarde vallen en sterven. Het levenshuis moet

worden gesloopt. Gelijk Jeruzalem gesloopt werd, toen God de zonden van Zijn volk bezocht.

Maar dan is er voor den verdrukte, van onweder voortgedrevene, ongetrooste, ook goddelijke levens-troost. Want nu hooren we uit het Woord des Heeren het woord voor ons gebroken hart. Nu wordt levende profetie: „Zie, Ik zal het doen, Ik, die afbraak zal bouwen, in onvergelykelijke heerlijkheid. Ik zal uwe steenen gansch sierlijk leggen en Ik zal u op saffieren grondvesten“.

Wat weet Gods genade niet te maken, nu nog, van een zondaar, van een driftkop, van een door zinnelijkheid overheerschte, van een schijnvrome, van één, die zich tegen Gods wonderlijke liefde lang heeft verzet! Wat weet God van hen te maken, als Hij ze afbreekt en geheel afbreekt, om in nieuwe heerlijkheid hun leven te herbouwen!

En dan is er in dezen tijd nog maar de aanvankelijke vervulling van Gods belofte. De volkomen vervulling toeft nog.

Want nog komt er één afbraak. Voor ieder persoonlijk in zijn stervensuur. Voor heel onze menschenwereld in de groote wereldafbraak, als de elementen branden zullen en vergaan.

Maar dan zal Gods wonderlijke herbouw worden gezien. Dan daalt in de verlorne gemeente het nieuwe Jeruzalem op deze gereinigde aarde neer. In dat nieuwe Jeruzalem zullen al Gods beloften, ook deze, wonderlijk en eeuwig zijn vervuld. Het is de stad met gouden straten en paarden poorten.

Naar deze stad met haar gansch sierlijk gelegde steenen en haar saffieren grondvesten ga uit het heilig heimwee van Gods verlossing.

G. R. K.

KERKELIJK LEVEN.

Humor in casa.

Dank zij vooral de vrijzinnige en ethische pers veroorzaakt de kwestie van het spreken van de slang veel rumoer in casa.

Maar daarbij ontbreekt het toch ook niet aan humor in casa.

In „Het Vaderland“ van 10 September 1925 dient een redakteur een inzender van repliek.

Daaruit toont hij beter inzicht in het belijdend karakter onzer kerken dan zijn meeste collega's. Evenwel debiteert hij daarin ook:

Wijkt hij af, waar is dan het einde der dwaling? Een fundamentele steen losgewrikt, in casu het letterlijk schriftgezag, en de geheele belijdenis stort ineen. Volgens dit inzicht is ook de heer Netelenbos geoordeeld. Daarom verheft indertijd Jhr de Savornin Lohman de Vrije Universiteit, en daarom trad eveneens, nog onlangs, prof. Hepp af!

Hier zijn blijkbaar niet alleen druk- en schrijfdruifeltjes aan het werk geweest.

Indien ons blad er een rubriek „Even lachen“ of zoo iets op na hield, zou dit er een kostelijke bijdrage voor zijn.

De historie contemporaine laat zich niet gemakkelijk beschrijven.

HEPP.

Het allerjongste vonnis.

II

Wanneer wij nu uit het artikel van den heer Elffers de hooghartige beoordeeling van die „jongere“ gereformeerden, die hem niet naar den zin spreken, verder laten rusten, en tot de meer zakelijk bedoelde opmerkingen van het artikel overgaan, dan meenen wij tegen den heer Elffers en zijn medestanders ook nog wel iets te mogen inbrengen.

Misschien kan ik me het gemakkelijkst aansluiten aan dit zinnetje uit het betoog, waarin de schrijver het heeft over mijn brochure „Gereformeerd Fari-zeïsme“:

Om nog eens Ds Schilder's brochure als voorbeeld te gebruiken, want welk een duidelijk exempel

is dit, in den laatsten regel van het naschrift op de laatste pagina, daar vinden we weer „de gereformeerde belijdenisschriften“, die heel precies antwoord geven zullen op de vraag wie al of niet goed gereformeerd is. En ach, dan weten we het wel!

Daarom dorst ik boven dit artikel te spreken van een nieuw gevaar.

Want een gevaar is het, wanneer de jongeren waarin het leven ontwaakt zich door schijn weerhouden laten zich af te keeren van een gemeenschap waarmede zij geen werkelijk contact meer hebben, een gemeenschap waaraan zij geestelijk zijn onttrokken.

Als ik in deze woorden met mijn gedachten indringen wil, dan denk ik aan een dokter, van wien het verhaal ging, dat hij een patiënt had doodverklaard. Hij had den dood geconstateerd met behoorlijk meewarigheidsgebaar en was van den doode heengegaan naar de levenden, die restten, om uit hun krukkerig bestaan nog steunpilaren te recruteeren voor de menscheit. Daar komt enkele dagen later een man bij hem, die hem vertelt, dat de doodgewaande weer tekenen van leven had gegeven en dat zijn nog-niet-dood-zijn was ontdekt door een met name genoemd persoon. De dokter verzuimde evenwel de familie te feliciteeren. Wel had hij „gecondoleerd“, maar de felicitatie bleef thans uit. Waarom? Omdat hij eigenlijk kwaad was op den man, die niet direct den doodgewaande had alleen gelaten, en die inplaats van den kistenfabrikant te ontbieden op gezag der medische doodverklaring, den patiënt nog eens goed bekeken had. Sedert dien was de dokter niet meer over dien man te spreken en deed al zijn best om 's mans onbevoegdheid in de dingen der levensverschijnselen te demonstreeren.

Zielkundig is die dokter, die wel legendarisch zal zijn, te begrijpen. Maar van zijn condoleeren zal voortaan wie het verhaal wist, niet godiend geweest zijn. Want dat was achteraf gebleken (en nu spreek ik in de taal van den heer Elffers): „een gebaar“. En wederom zeg ik met den heer Elffers: al die gebaren zijn evenzovele gevaren. Gevaren zijn het voor de omstanders. Want zij zullen er licht toe overhellen den doodverklaarde te gaan begraven, aangezien van hem geen actief lidmaatschap van de maatschappij tot nut van het algemeen meer te wachten is. Gevaren zijn die condoleantiegebaren ook voor den dokter zelf: hij loopt gevaar te vervallen tot de frases, die nu eenmaal „staan“, maar die niet bepaald christelijk zijn. Want als in zijn meewarig gezicht bij het bed van den doodgewaanden doode ook maar een greintje waarheid geweest was, dan zou de dokter bij het ontvangen van het levensbericht een sprong in de lucht hebben gedaan en den man, die den „doodbidder“ nog maar wat thuis had laten blijven, onmiddellijk hebben aanvaard op zijn minst als corrector. Maar de dokter was eigenlijk in zijn gewone menscheitheid een broeder van den doodbidder, dien van de karikatuur, wil ik zeggen.

Denk aan dien dokter en zeg of er geen menschen zijn als hij, ook op het terrein van de worsteling der geesten, de worsteling om kerk en belijdenis. De kerk is dood, o wee, o wee, zoo hebben ze geroepen. De belijdenis is dood, o wee, o wee, zoo hebben ze gezucht. De traditie der jeugd is dood, o wee, o wee, zoo hebben ze geschreid. En ze zuchten, dat ze zoo graag nog aan de kerk zouden vasthouden en zoo graag de belijdenis een taak zouden hebben gegeven tot nut van het algemeen en dat ze zoo dolgraag, zoo heel erg graag ook den dominee van hun jeugd en ook den preekstoel van hun bloeiende liefde-jaren hadden willen voorstellen aan de conferentie-gangers der „komende tijden“, aan de opbouwers der nieuwe toekomst. En ze hebben niet zonder tranen tot de familie gezegd, dat het hun erg speet en dat ze niet dan met innig leedwezen konden scheiden van het bed, waaraan ze al hun energie en al hun doktersbelangstelling hadden verbonden; maar het kon niet anders; blijven... neen, dat ging niet; bij de levenden was van alle dokters de taak en de begrafenis moest nu maar verder door de familie van den doode geregeld worden; een ziekbed geeft nog hoop en nog werk; maar een sterfbed houdt de werkers niet lang vast. Ze gingen en pinkten een weinig in de richting van de plaats, waar de tranenkluis werkt.

En nu zijn er menschen, die hun zeggen: wij vertrouwden uw doodbericht niet. Wij zagen leven in de belijdenis; wij zagen mogelijkheid van opleving in de kerk; wij gelooven, dat wie het leven, dat zij doodverklaard hebt, weet te onderkennen en te sterken, er vruchten van zien zal ook voor de toekomst.

En nu zijn ze niet blij; en dat is hun oordeel. Zij verheugen zich niet met de levenden over het leven; ze bewijzen uit hun lamme, lauwe laatzinnend-